

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001555

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Го Цзінюань --

2. Jingyuan Guo

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 01-07-2025

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво/магістр

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 27425

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.31, 18.31.31.13

Тема дисертації:

1. Живопис Олександра Животкова в контексті філософсько-естетичної традиції Сходу
2. Oriental motifs in the painting of Alexander Zhyvotkov (1990s - 2020s)

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню східних мотивів у живописі Олександра Животкова упродовж основних етапів його творчості (1990-ті – 2020-ті рр.). Художника часто оцінюють як «орієнтального» митця, його творчість є характерним прикладом втіленням авторського художнього підходу, що безпосередньо торкається культурно-філософських основ східного мистецтва. Творчість Олександра Животкова відрізняє унікальний авторський стиль, який виражає глибоке філософське сприйняття світу. Його виразною особливістю, вже починаючи від ранніх робіт середини 1980-х років, є помітне тяжіння до узагальненої спрощеної форми, а згодом розвиток у бік ненаративності, лаконічності засобів виразності, посилення уваги до фактури, лінії, плями, контрастів чорного і білого, темного і світлого. Внаслідок цих трансформацій картини О. Животкова, позбавлені оповідальності, набувають медитативного характеру, створюють особливу атмосферу позачасовості. В залежності від рівню художньої ерудованості та естетичного досвіду вони викликають у глядача асоціації з мистецтвом і філософією ментально й естетично далеких від України культур. Метою дослідження є аналіз живопису українського художника Олександра Животкова у контексті

східної філософсько-естетичної традиції. Об'єктом дослідження є філософсько-естетичні традиції Сходу у сучасному живописі. Предметом дослідження є східні мотиви у живописі Олександра Животкова. Результати дисертації, а також її історіографічна та візуальна частини, мають практичне значення для сходознавчих студій в Україні. Досліджена проблематика має важливий потенціал для розширення тематики аналізу та здатна виступати в якості підґрунтя для суміжних наукових проблем. Узагальнення та висловлені у тексті рекомендації можуть бути використані у навчально-методичній роботі, а також процесі викладання. Головні завдання дослідження визначили його структуру, яка складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків (альбому ілюстрацій). У першому розділі аналізуються дослідження українських, китайських та європейських науковців. Зазначається, що в українських дослідженнях про мистецтво творчість Олександра Животкова аналізується як авангардна за своєю сутністю. Переважна більшість визначень, які дослідники використовують для осмислення його живопису так чи інакше пов'язуються із проблематикою художньої новизни. Органічним компонентом загальної історіографії проблеми є дослідження філософсько-естетичних традицій Сходу західними вченими. Як показує проведений аналіз, у фундаментальних працях західних дослідників проблематика східних традицій в образотворчому мистецтві представлена переважно у евристичній формі. Вкрай важливими властивостями характеризується аналіз ключових концептів східної традиції (концепти дзен, дао та конфуціанські естетичні підходи) в сучасній історіографії Китаю. Встановлено, що всебічний аналіз філософсько-естетичних підходів є органічною частиною сучасної китайської історіографії образотворчого мистецтва, що пов'язано із взаємодією між китайськими та європейськими художніми просторами упродовж XX – XXI ст. На цій підставі визначаються етапи в загальному розвитку проблеми, дається характеристика джерельної бази та методів дослідження. У другому розділі увага приділена аналізу ролі та місці філософсько-естетичної традиції у живописі сучасних китайських художників. Спорідненість їх пошуків із образною основою творчості Олександра Животкова дає можливості для інтерпретації на підставі методів аналогії та компаративного аналізу. Визначено дві моделі у розвитку філософсько-естетичних традицій в сучасному живописі Китаю: «захід – схід» та «схід – захід». Подібне методологічне спрощення дозволило представити широке поняття «філософської традиції» у мистецтві як конкретні форми втілення базових концепцій дзен-буддизму, конфуціанства, даосизму у художню мову творів сучасного живопису. У контексті моделі «захід – схід» прикладом адаптації західноєвропейських художніх підходів в систему східної філософсько-естетичної традиції є творчість Лін Шую (ппп), Тан Пінг (пп) та Шень Фан (пп). У контексті моделі «схід – захід» важливе значення має творчість китайських художників, для яких автентика традиційного художнього репертуару є засобом інтеграції філософсько-естетичних традицій (серед таких авторів: Хуан Жуй (пп), Чень Веньцзі (ппп), Фен Лянхун (ппп), Чжан Фань (пп). У третьому розділі аналізуються східні мотиви у творчості Олександра Животкова, які в цілому віддзеркалюють орієнтальні ремінісценції його живопису. Здійснено періодизацію творчого шляху художника.

2. The dissertation is devoted to the study of oriental motifs in the painting of Alexander Zhivotkov during the main stages of his work (1990s - 2020s). In scientific literature, the artist is often assessed as an “oriental” artist. For many art historians, his work is an example of the embodiment of the author’s artistic approach, which directly touches on the cultural and philosophical foundations of oriental art. Alexander Zhivotkov’s work is distinguished by a unique author’s style, which expresses a deep philosophical perception of the world. Starting from his early works in the mid-1980s, his paintings have a noticeable tendency towards a generalized simplified form. Later, this property evolves into non-narrativeness, conciseness of means of expression, increased attention to texture, line, spot, contrasts of black and white, dark and light. As a result of these transformations, Zhivotkov’s paintings become non-narrative, take on the appearance of pictorial meditations, and create a special atmosphere of timelessness. His paintings evoke associations in the viewer with the art and philosophy of cultures mentally and aesthetically distant from Ukraine. The purpose of the study is to analyze the paintings of the Ukrainian artist Oleksandr Zhivotkov in the context of the Eastern philosophical and aesthetic tradition. The object of the study is the philosophical and aesthetic traditions of the East in modern painting. The subject of the study is the Eastern motifs in the paintings of Oleksandr Zhivotkov. The results of the dissertation, as well as the historiographical and

visual parts of the study, have practical significance for Oriental studies in Ukraine. The researched issues have important potential for expanding the subject of analysis and can serve as a basis for related scientific problems. The generalizations and recommendations expressed in the text can be used in educational and methodological work, as well as in the teaching process. The main objectives of the study determined its structure, which consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of sources used, and appendices (album of illustrations). The first section analyzes the research of Ukrainian, Chinese and European scholars. It is noted that in Ukrainian studies on art, the work of Oleksandr Zhyvotkov is analyzed as avant-garde in its essence. The vast majority of definitions that researchers use to understand Zhyvotkov's painting are somehow connected with the problems of artistic novelty. An organic component of the general historiography of the problem is the study of the philosophical and aesthetic traditions of the East by Western scholars. As the analysis shows, in the fundamental works of Western researchers the problems of Eastern traditions in fine arts are presented mainly in a heuristic form. The analysis of key concepts of Eastern tradition (concepts of Zen, Tao and Confucian aesthetic approaches) in modern Chinese historiography is characterized by extremely important properties. It has been established that a comprehensive analysis of philosophical and aesthetic approaches is an organic part of modern Chinese historiography of fine arts, which is associated with the interaction between Chinese and European artistic spaces during the 20th – 21st centuries. On this basis, the stages in the general development of the problem are determined, the source base and research methods are characterized. The second chapter analyzes the role and place of the philosophical and aesthetic tradition in the painting of modern Chinese artists. The affinity of the creative searches of Chinese painters with the figurative basis of Alexander Zhivotkov's work provides opportunities for interpretation based on the methods of analogy and comparative analysis. Two models in the development of the philosophical and aesthetic tradition in modern Chinese painting are identified: "West - East" and "East - West". Such methodological simplification made it possible to present the broad concept of "philosophical tradition" in art as specific forms of the embodiment of the basic concepts of Zen Buddhism, Confucianism, Taoism in the artistic language of works of modern painting. In the context of the "West - East" model, an example of the adaptation of Western European artistic approaches to the system of the Eastern philosophical and aesthetic tradition is the work of Lin Shuyu, Tang Ping and Shen Fang. In the context of the "East-West" model, the work of Chinese artists is of great importance, for whom the authenticity of the traditional artistic repertoire is a means of integrating philosophical and aesthetic traditions (among such authors: Huang Rui, Chen Wenji, Feng Lianghong, Zhang Fan. The third chapter analyzes the oriental motifs in the work of Alexander Zhivotkov, which generally reflect the oriental reminiscences of his painting. The periodization of the artist's creative path is carried out.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Го Цзінюань, Тесленко І. Переосмислення тибетської образотворчої традиції в серії Олександра Животкова «До питання про непальські тханки» // Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. №5. С. 53-60.

- Го Цзінюань, Тесленко І. Місце і роль каліграфічних написів у творах Олександра Животкова // Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. №6. С.41–48.
- Го Цзінюань. Східні мотиви у живописі Олександра Животкова (1990-ті – 2020-ті рр.) // ХУДПРОМ: Український журнал мистецтв та дизайну. 2024. № 1. С.89–102

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Токар Марина Іванівна
2. Maryna Tokar

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлова Рада Дмитрівна
2. Rada Mykhailova

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Марина Валентинівна

2. Maryna V. Ponomarenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасов Володимир Володимирович

2. Vladimir V. Tarasov

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2164-9135

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Марія Миколаївна

2. Mariia Kovalova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Алфьорова Зоя Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Алфьорова Зоя Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна